

KRİZ RÜZGARININ YIKTIĞI DUBAİ MODELİ

Küresel finans krizi öncesi dönemde sıra dışı inşaat ve turizm projeleri ile adından söz ettirerek yabancı yatırım çekme konusunda büyük başarı sağlayan Dubai, hızlı kalkınmada kendine özgü bir model yaratmıştı. Şimdi ise 80 milyar Dolar'ı bulan borç ve ertelenen projeler Dubai Modeli'nin sonunun geldiğine işaret ediyor.

Son bir kaç haftadır Dubai'nin özellikle de ekonomisinin en büyük çekici gücü olan emlak sektörü yarıda kalmış inşaat görüntüleri ile anılmaya başlarken borçlarını ödeyip ödeyemeyeceği konusunda endişeler artmıştı. Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Merkez Bankası'nın devreye girip Dubai'ye ait 10 milyar Dolar'lık tahvil satın alması ve bir 10 milyar Dolar'lık tahvil daha alabileceği sinyalinin vermesi ile bu endişeler azalmaya başlamıştır.

Uzmanlara göre BAE hükümeti Dubai için bir garanti ve moratoryuma gitmesine izin vermemektedir. Dubai modelinin çökmesi bölge ülkeleri açısından da önemli bir gelişme olacaktır. İyimser kamptaki ekonomistler ise Dubai'nin moratoryuma gitmeyeceğini, kriz ortamında "normal" kabul edilebilecek bir düzeltme yaşayacağını savunuyor ancak yine de ekonomik modelin tartışmaya açılacağını düşünüyor.



Geçen yaz ortalarında petrol fiyatının rekor kırdığı sıralarda küresel krizden bağımsız gibi görünen petrol ihracatçısı Dubai'de işler petrolün çakılmasıyla tersine dönmeye başladı. Petrol fiyatları beklenmedik ölçüde gerileyince ekonomik sistemini borç ve küresel likidite üzerine kuran Dubai'de borçların ödenmeme riski de yükselmeye başladı.

Küresel krizin yarattığı finans darlığı ve petrol fiyatlarının düşmesi yabancı yatırımcıyı bir anda Dubai'den kaçırırken, Emirlik dev borçlarla karşı karşıya kalmıştır.

Ülkenin borç stoğu 80 milyar Dolara ulaştı. Bu rakam GSYH'sinin yüzde 14'ü anlamına geliyor. Ekonomik büyümesi "borç" mekanizması üzerine

kurulu olduğu için, küresel likiditeye bağımlılığı ve emlak sektöründe giderek kötüleşen resim, Dubai'nin en az krizin göbeğindeki ekonomiler kadar riskli olmaya başladığı yönünde algılanmasına neden olmaktadır.

Dubai limanları krizin etkisiyle boşalmıştır. Ülkeye giren yabancı yatırım ise iyice azalmıştır. İnşaat projeleri de yarıda kalmaktadır. BAE hükümeti üç hafta içinde Dubai için yeni planlar açıklayacak. Bu planların içinde Dubaili KOBİ'lere fon aktarılması için oluşturulacak bir teşvik paketi de bulunmaktadır.

HSBC şubat başındaki raporunda emlak projelerinin yüzde 60'ının ertelendiğini, rezidans projelerinin iptal edildiğini bildirmiştir. Askıya alınan projeler arasında Formula 1'in F1-X Dubai Parkı da bulunmaktadır. Ocak ayında 1500 yabancı için çalışma vizesi iptal edilmiştir. Üç binden fazla borcu ödenmemiş araç yabancı sahipleri tarafından Dubai Havaalanı'na terk edilmiştir.

Gazetelerde ülkenin krize girdiğini yazmayı yasaklayan yeni bir yasal düzenlemenin hazırlandığı belirtilmektedir.

Dubai's Economic Model: Destroyed by the Financial Crisis

Before the period of the global financial crisis Dubai was famous for its construction and tourism projects as well as for successful attracting foreign investments. Dubai has created an own model for its rapid development.

The last few weeks Dubai's and especially its most attracting property and building sector has begun to have unfinished buildings and the concerns about paying back the debts are increasing. The entering of the United Arab Emirates' Central Bank to purchase 10 billions dollar bonds of Dubai and the option to buy also an other 10 billions dollar bonds has decrease the concerns.

The February issue of HSC has reported that 60 percents of the residence projects have been postponed. Among these projects is also a project of Formula 1, the F1-X Dubai Park. In January 1500 visas for foreign workers were cancelled. More than three thousand cars of foreign people with debts have been left at the Airport of Dubai. There is a discussion to make a new law to forbid writing that the country is in crises. Writing in the newspaper that the country's crisis entered a new regulation that prohibits the preparation are indicated.